

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Z. V.**, zast. Mgr. Petrem Poláchem, advokátem, se sídlem Bezručova 52, Blansko, adresa pro doručování Koliště 55, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o starobní důchod, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2007, č. j. 42 Cad 63/2006 – 167,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 30. 12. 2005, č. j. X přiznala žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení žalobci od 20. 11. 2005 starobní důchod podle ustanovení § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění ve výši 8414 Kč měsíčně. Podle nařízení vlády č. 412/2005 Sb. se od ledna 2006 zvyšuje procentní výměra starobního důchodu na 7295 a základní výměra na 1470 Kč. Celkem žalobci náleží 8765 Kč měsíčně. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že výše důchodu se skládá ze základní výměry a procentní výměry. Základní výměra činí 1400 Kč měsíčně. Procentní výměra důchodu se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu, který činí 12 305 Kč. Jeho výše odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu 23 242 Kč. Procentní výměra ke dni vzniku nároku na důchod za 38 roků pojištění činila 57 % výpočtového základu, což je 7014 Kč. Výše procentní výměry činí 7014 Kč měsíčně. Procentní výměra důchodu vypočteného podle zákona č. 100/1988 Sb. činila pouze 2864 Kč, takže žalobci náleželo 7014 Kč měsíčně. Dobu vedení v evidenci Úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeče o zaměstnání, po kterou nenáleželo hmotné zabezpečení, lze hodnotit nejvýše v rozsahu 3 roků před vznikem nároku na důchod.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž rozhodnutí označil jako svévolné a libovolné. Dovolával se porušení jednotlivých ustanovení správního řádu. Především namítal, že mu bylo odepřeno právo nahlížet do spisu, konkrétně, že nemohl nahlédnout do evidenčních listů důchodového pojištění v letech 1962 až 1995. Dále namítal, že „byl vyhnán ze zaměstnání“ dne 12. 3. 1992. V této souvislosti poukazoval na nesrozumitelný a nepřezkoumatelný osobní list důchodového zabezpečení. Dále poukazoval na soudní spory vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 7 C 155/89 a 7 C 8/93. Dovolával se porušení jednotlivých ustanovení Listiny základních práv a svobod. K žalobě připojil řadu xerokopií jednotlivých dokladů. Dovolával se dále výpovědi celé řady svědků. Navrhoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 1. 2007, č. j. 42 Cad 63/2006 – 167, po provedeném jednání žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladu řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z osobního listu důchodového pojištění ze dne 27. 12. 2005 a z obsahu správního spisu. Citoval příslušná ustanovení zákona č. 155/1995 Sb. a provedl názorně výpočet osobního vyměřovacího základu a z toho dovedl výši starobního důchodu. V odůvodnění dále uvedl, že neprovedl žalobcem navrhované doplnění dokazování o výsledky svědků, pracovníků mzdové účtárny a pracovníků ČSSZ a dále návrhy na ohledání mzdových listů, neboť navrhované důkazy jsou pro toto řízení irelevantní. Konstatoval, že předmětem tohoto řízení je pouze přezkoumat napadené rozhodnutí a postup žalované, který jeho vydání předcházel. Přitom platí předpoklad správnosti evidenčních podkladů založených ve správním spise, pokud není prokázán opak. K namítané nesprávnosti evidenčních listů důchodového zabezpečení, z nichž žalovaná vycházela při výpočtu důchodu, soud uvedl, že jde o listinné důkazy, které nevzbuzují pochybnosti o správnosti, a je tedy třeba respektovat, co je v nich uvedeno, pokud není prokázán opak. Soud uvedl, že žalobce opakovaně zdůrazňoval, že evidenční listy nepodepsal. Z neexistence podpisu podle názoru soudu nelze bez dalšího uznat chybnost evidenčních listů. Podpis zaměstnance pouze stvrzoval, že je zaměstnanec s evidenčním listem seznámen a pouhá neexistence podpisu sama o sobě neznamená, že je evidenční list chybný nebo neplatný. Soud uzavřel, že pokud žalovaná napadeným rozhodnutím přiznala žalobci starobní důchod podle dokladů, které měla k dispozici a u nichž právně předepsaným způsobem nebyla prokázána jejich neplatnost, pak byl její postup správný a v souladu se zákonem. Se zřetelem k výše uvedenému soud žalobu proti napadenému rozhodnutí podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb. (soudní řád správní, dále též jen s. ř. s.), zamítl. Soud poukázal na ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 155/1995 Sb., podle něhož, změní-li se skutečnosti rozhodné pro výši důchodu, pak se důchod přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení. Žalobce má tedy možnost požádat o nový výpočet důchodu, pokud prokáže právně předepsaným způsobem jinou výši výdělků, než ze kterých vycházela žalovaná.

Proti tomuto rozsudku podal včas kasační stížnost žalobce (dále též jen stěžovatel), a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b), c) a d) s. ř. s. Uvedl, že v žalobě a dalších podáních učiněných v průběhu řízení, která správnímu soudu doručil, namítal celou řadu pochybení žalovaného správního orgánu, která měla za následek nesprávné rozhodnutí žalované. Namítal, že správní soud se těmito výhradami v podstatě vůbec nezabýval a ve svém rozhodnutí pouze konstatoval, že rozhodnutí je správné. Vyslovil názor, že právem správního soudu je žalobu zamítnout, avšak pokud vytýkal postupu žalovaného správního orgánu jednotlivá pochybení, pak bylo povinností soudu tyto výtky projednat. Pokud by soud měl na vytýkaná pochybení jiný právní názor, pak se jimi v odůvodnění rozsudku musí vypořádat a konkrétně uvést, proč se s jednotlivými konkrétními výtky neztotožňuje. Toto však soud neučinil, čímž pochybil. Postup soudu je podle názoru stěžovatele v rozporu se soudním řádem správním,

tak i s ústavně zaručeným právem na spravedlivý proces. Namítal, že rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

Dále namítal, že v žalobě a v průběhu řízení navrhoval provedení celé řady důkazů, kterými chtěl prokázat skutečnosti ohledně nesprávného postupu žalované. Soud tyto důkazy odmítl provést s tím, že pro věc nejsou relevantní. Neprovedením důkazů byl stěžovatel podle jeho názoru zkrácen na právech účastníka řízení a soud jednal v rozporu s jeho ústavně zaručeným právem na spravedlivý proces, neboť mu neumožnil prokázat jeho skutková tvrzení. Dovolával se tedy důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) soudního řádu správního.

Zdůrazňoval, že nadále trvá na výtkách vůči postupu žalovaného v průběhu správního řízení a na svých výtkách vůči správnímu rozhodnutí žalované, tak jak je uvedl ve správní žalobě a v průběhu řízení u správního soudu. Toto pochybení měl správní soud napravit tak, že měl napadené správní rozhodnutí zrušit. Pokud tak neučinil, pochybil, a je tak dán důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního.

Podáním, doručeným dne 8. 2. 2007 správnímu soudu, namítl podjatost soudkyně, která ve věci rozhodovala. Důsledek takového podání je upraven v ustanovení § 8 odst. 5 správního řádu soudního (správně soudního řádu správního), že o případném vyloučení rozhodne Nejvyšší správní soud. Domníval se, že za této procesní situace neměl správní soud dále jednat a měl vyčkat rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Správní soud však tuto námitku nevzal v úvahu a ve věci jednal a rozhodl. Tím je dán důvod kasační stížnosti uvedený v § 105 odst. 1 písm. c), případně d) [správně § 103 odst. 1 písm. c)] soudního řádu správního. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud po provedeném jednání ve dnech 26. 7. 2007 a 17. 4. 2008, kdy provedl mimo jiné důkaz spisy Obvodního soudu pro Prahu 4 vedených pod sp. zn. 7 C 155/89 a 7 C 8/93, dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b), c) a d).

Podle § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost, c) zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce, d) nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Z dávkového spisu bylo zjištěno, že stěžovatel, narozený dne 20. 5. 1944, požádal dne 24. 8. 2005 o starobní důchod od 20. 11. 2005. V žádosti je uvedeno, že od 18. 10. 1987 pobíral částečný invalidní důchod. Od 1. 2. 1978 do 4. 3. 1992 pracoval u Dopravního podniku města

Prahy (poznámka bez dokladů), a od 12. 3. 1992 je veden na Úřadu práce v Praze. Z dávkového spisu bylo dále zjištěno, že stěžovatel podal žádost o částečný invalidní důchod dne 30. 9. 1987. Rozhodnutím ze dne 11. 2. 1988 byl stěžovateli přiznán částečný invalidní důchod od 18. 10. 1987 ve výši 1091 Kč měsíčně. Toto rozhodnutí bylo v přezkumném soudním řízení zrušeno se závazným právním názorem na zhodnocení některých dob zaměstnání v preferované pracovní kategorii. Rozhodnutím ze dne 25. 3. 1989 byl stěžovateli přiznán od 18. 10. 1987 částečný invalidní důchod při pracovním úrazu ve výši 1170 Kč měsíčně ze 3. pracovní kategorie. Toto rozhodnutí bylo v přezkumném soudním řízení potvrzeno (usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 4. 1990, č. j. 15 C 118/88 – 50, ve spojení s usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 1991, sp. zn. 10 Co 180/91). V dávkovém spise se nachází evidenční list důchodového pojištění ze dne 13. 12. 2005 vydaný Dopravním podnikem METRO a. s. Podle tohoto evidenčního listu důchodového pojištění byl stěžovatel zaměstnán v tomto podniku od 1. 2. 1978 do 11. 3. 1992. Podle evidenčního listu důchodového pojištění je doba od 1. 1. 1986 do 11. 3. 1992 hodnocena jako doba zaměstnání (pojištění), v letech 1990 – 1992 není uveden hrubý výdělek a je odkázáno na přílohu. Podle přílohy ze dne 12. 12. 2005 pracoval stěžovatel od 1. 2. 1978 jako provozní elektrikář do roku 1988. Dne 24. 11. 1988 – výpověď z pracovního poměru podle § 51 odstavec 2 zákoníku práce ke dni 31. 12. 1988 – mezitímní rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 7 C 155/89 – výpověď neplatná. V letech 1989 do 14. 2. 1992 (právní moc mezitímního rozsudku) – zaměstnán bez výkonu; od 14. 2. 1992 do 11. 3. 1992 (okamžité zrušení pracovního poměru podle § 53 odst. 1 písm. b) zákoníku práce. V dávkovém spise se nenacházejí fyzicky žádné evidenční listy důchodového pojištění (zabezpečení) kromě výše uvedeného. Z přípisu zástupkyně veřejného ochránce práv ze dne 3. 11. 2006 adresovaného žalované, vyplývá, že stěžovateli bylo žalovanou sděleno, že evidenční listy od roku 1958 se nenacházejí v dávkovém spise ani v optickém archivu.

Z xerokopie osobního listu důchodového pojištění, kterou stěžovatel k žalobě připojil, (viz č. 1. 8 spisu) bylo zjištěno, že stěžovateli byla hodnocena jako doba pojištění doba od 1. 9. 1958 do 11. 3. 1992. Doba od 12. 3. 1992 do 19. 11. 2005 mu byla hodnocena jako náhradní doba důchodového pojištění a pro výpočet dávky jako vyloučená doba. Poslední hrubý výdělek je uveden v roce 1989 ve výši 1901 Kč, což odpovídá evidenčnímu listu důchodového pojištění ze dne 13. 12. 2005.

Z obsahu spisu vedeného pod sp. zn. 7 C 155/89 u Obvodního soudu pro Prahu 4 bylo zjištěno, že předmětem řízení je, resp. bylo, zda sporná výpověď ze dne 24. 11. 1988, kterou obdržel zaměstnavatel stěžovatele Dopravní podnik hlavního města Prahy – METRO, Praha 10, Sazečská 1, je či není výpovědí a zda tato výpověď ze dne 24. 11. 1988 je či není neplatná. V této věci byl vydán dne 8. 10. 1991 „částečný“ (správně mezitímní) rozsudek č. j. 7 C 155/89 – 178, jímž bylo vysloveno, že výpověď ze dne 24. 11. 1988, kterou obdržel odpůrce (zaměstnavatel stěžovatele) ve jménu navrhovatele (stěžovatele) není výpovědí, kterou podal navrhovatel. Dále bylo vysloveno, že výpověď z pracovního poměru ze dne 24. 11. 1988 je neplatná. Ze spisu bylo dále zjištěno, že dne 4. 3. 1992 vydal zaměstnavatel stěžovatele okamžité zrušení pracovního poměru, přičemž řízení o žalobě proti tomuto rozhodnutí bylo usnesením ze dne 13. 11. 1992, č. j. 7 C 155/89 – 233, vyloučeno k samostatnému projednání. Usnesením ze dne 29. 10. 1999, č. j. 7 C 155/89 – 723, byl do řízení přibrán znalec JUDr. B. K. z oboru ekonomika – mzdy (namísto původního znalce Ing. J. Š.), jehož úkolem bylo určit průměrný měsíční výdělek stěžovatele za období od 13. 3. 1989 do 16. 2. 1992. Znalecký posudek byl vypracován dne 6. 4. 2000. Spis obsahuje 2345 listů, ve věci konečným způsobem rozhodnuto nebylo. Převážná část spisu se týká postupu soudů reagujících na námítky stěžovatele o podjatosti jednotlivých soudců, a rozhodnutí o těchto námítkách, a dále o rozhodnutí o určení lhůt k provedení úkonů ve věci.

Ze spisu Obvodního soudu pro Prahu 4 vedeného pod sp. zn. 7 C 8/93 bylo zjištěno, že předmětem soudního řízení je návrh na určení, že okamžité zrušení pracovního poměru dne 4. 3. 1992 je neplatné. Okamžité zrušení pracovního poměru vydal zaměstnavatel stěžovatele – Dopravní podnik hlavního města Prahy dne 4. 3. 1992 podle § 53 odst. 1 písm. b) zákoníku práce pro neomluvené absence. Ze spisu bylo zjištěno, že řízení není skončeno.

Z výše uvedeného plyne, že stěžovatel, narozený 20. 5. 1944, dovršil důchodového věku podle § 32 odst. 1 písm. a) a § 32 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. dne 20. 11. 2005. Od tohoto dne byl stěžovateli starobní důchod podle § 29 téhož zákona napadeným rozhodnutím přiznán. Z osobního listu důchodového pojištění plyne, že stěžovateli byla zhodnocena doba od 1. 9. 1958 do 11. 3. 1992 jako doba zaměstnání (pojištění) a doba od 12. 3. 1992 do 19. 11. 2005 jako náhradní doba pojištění. Rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu bylo období od roku 1986 do roku 2004. Vyměřovací základ a doby vyloučené za rok 1986 byly podle žalované stanoveny podle původního osobního listu důchodového pojištění ze dne 4. 2. 1988, z něhož bylo vycházeno při stanovení výše částečného invalidního důchodu. V tomto ohledu údaje ohledně roku 1986 nebyly stěžovatelem napadány ani v řízení o přezkoumání rozhodnutí o přiznání částečného invalidního důchodu. Údaje pro rok 1986 jsou však obsaženy i v evidenčním listě důchodového pojištění ze dne 13. 12. 2005. Roční vyměřovací základy za roky 1987 – 1992 jsou v souladu s evidenčním listem důchodového zabezpečení ze dne 13. 12. 2005. Dále nutno zdůraznit, že do vyměřovacího základu byly započteny částky vyplacené na částečném invalidním důchodu za období od roku 1987 do roku 1992.

Nejvyšší správní soud v posuzované věci postupoval se zřetelem k nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2005 sp. zn. II. ÚS 348/04. Podle II. tohoto nálezu, „Z ustanovení § 6 odst. 1 zákona ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném za sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nelze dovodit, že by vylučovalo možnost zpětného rozúčtování příjmů, jež se zahrnují do vyměřovacího základu. Nábrada mzdy podle ustanovení § 61 odst. 1 zákoníku práce vyplacená zaměstnanci až v souvislosti s rozhodnutím soudu, o určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru, je tedy příjmem započítatelným do vyměřovacího základu [srov. § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1990 Sb.], který lze rozpočítat na jednotlivé kalendářní měsíce a roky po dobu neplatného rozvázání pracovního poměru. Poskytnutí nábrady mzdy je totiž důsledkem nesplnění povinnosti ze strany zaměstnavatele přidělovat zaměstnanci, který trvá na dalším zaměstnávání práci podle pracovní smlouvy. Nábrada mzdy má v tomto případě charakter ekvivalentu mzdy a je účtovatelná jako mzda“.

Z těchto důvodů vyžádal Nejvyšší správní soud spisy od Obvodního soudu pro Prahu 4 vedené pod sp. zn. 7 C 155/89 a 7 C 8/1993, aby zjistil, zda již bylo o případných nárocích stěžovatele podle § 61 zákoníku práce, tedy zákona č. 65/1965 Sb. rozhodnuto. Z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 8. 10. 1991, č. j. 7 C 155/89 – 178, bylo sice zjištěno, že výpověď ze dne 24. 11. 1988 (kterou obdržel zaměstnavatel stěžovatele) je neplatná, avšak o dalších nárocích stěžovatele dosud rozhodnuto nebylo. Ze spisu 7 C 8/93 bylo zjištěno, že nebylo rozhodnuto o tom, zda okamžité zrušení pracovního poměru ze dne 4. 3. 1992 je či není neplatné.

Za této situace pak nebylo možno uvažovat o postupu podle § 6 odst. 1 zákona č. 589/2002 Sb. ve smyslu citovaného nálezu Ústavního soudu, neboť jestliže o nárocích stěžovatele podle § 61 zákoníku práce nebylo dosud rozhodnuto, nemohlo mu být na těchto nárocích ničeho vyplaceno, což ve svých důsledcích znamená, že stěžovateli nemůže být zhodnocena žádná další mzda (hrubý výdělek) do osobního vyměřovacího základu. Nelze než uzavřít, že žalovaná postupovala v napadeném rozhodnutí správně, neboť správně posoudila

jak dobu pojištění, tak i výši osobního vyměřovacího základu a vypočteného základu pro stanovení výše starobního důchodu.

Stěžovatel se dále dovolával toho, že mu nebylo umožněno nahlédnutí do spisu u České správy sociálního zabezpečení. Tuto námitku zdůrazňoval v žalobě, v kasační stížnosti pouze poukazoval na to, že se krajský soud s jeho námitkami uvedenými v žalobě nevypořádal, aniž by znovu v kasační stížnosti tyto námitky konkretizoval. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2007, č. j. 12 Ca 96/2006 – 185, byla zamítnuta žaloba stěžovatele, jíž se domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalované České správy sociálního zabezpečení. Nezákonný zásah spatřoval stěžovatel v tom, že při nahlížení do spisu sp. zn. X dne 12. 12. 2005 a 21. 12. 2005 v budově ČSSZ v obsahu tohoto spisu nenalezl žádné správní rozhodnutí týkající se přiznání starobního důchodu ve výši 8414 Kč, a dále dne 3. 1. a 4. 1. 2006 se nemohl domoci svého práva nahlížet do spisu, ač byl fyzicky přítomen v budově ČSSZ Praha. Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze podal stěžovatel kasační stížnost, která je u NSS vedena pod sp. zn. 4 Aps 1/2008.

K této námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že z obsahu dávkového spisu bylo zjištěno, že žalovaná ke stížnosti stěžovatele ze dne 4. 1. a 9. 1. 2006 stěžovateli přípisem ze dne 25. 1. 2006 sdělila, že při jeho návštěvě dne 3. 1. 2006 mu bylo podáno vysvětlení a důvod, proč v okamžiku jeho návštěvy nebyl spisový materiál k dispozici k nahlédnutí. Proto mu bylo vydáno potvrzení o přiznání starobního důchodu. Tímto přípisem bylo stěžovateli dále vysvětleno, že po ukončení řízení o přiznání důchodové dávky je spisový materiál uložen v centrální spisovně. Pokud by stěžovatel požadoval nahlédnutí do spisové dokumentace, je třeba, aby si předem návštěvu domluvil v informační kanceláři žalované na příslušném telefonním čísle, protože dávkový spis nemusí být aktuálně k dispozici, a to zejména s ohledem na žaloby podané stěžovatelem.

K výše uvedenému Nejvyšší správní soud uvádí, že od 1. 1. 2006 platí, že v řízení ve věcech důchodového pojištění se nepoužije ustanovení správního řádu o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí (§ 85a zákona č. 582/1991 Sb. v jeho znění od 1. 1. 2006).

Podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., účinného od 1. 1. 2006 (dále jen nový správní řád), jeho věty před středníkem, nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že od 1. 1. 2006 tato povinnost správních orgánů v řízení o dávce důchodového pojištění neplatí.

Pokud jde o právo nahlížet do spisu, je upraveno v § 38 nového správního řádu tak, že účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci.

Stěžovateli lze tedy přisvědčit, že dne 3. 1. 2006 mu nahlédnutí do dávkového spisu umožněno nebylo, avšak se zřetelem k tomu, že se tak stalo až po vydání napadeného rozhodnutí, nebylo by možno tuto vadu řízení považovat za vadu, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé. Je otázkou, zda tento postup žalované by bylo lze považovat vůbec za vadu řízení, a to se zřetelem k organizaci žalované, a k jejímu vysvětlení obsaženému v přípisu stěžovateli ze dne 25. 1. 2006, z něhož je evidentní, že není schopna zajistit na požádání aktuálně dávkový spis toho kterého účastníka řízení, ale je třeba, aby nahlížení do spisu bylo předem domluveno.

Stěžovateli lze přisvědčit v tom, že v dávkovém spise se nenacházelo rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 11. 2005, ani osobní list důchodového pojištění a doklad o výpočtu důchodu. Stěžovatel se těchto listin dožadoval ve dnech 12. 12. 2005 a 21. 12. 2005, když nahlížel do spisu v budově žalované. Tuto skutečnost však rovněž nelze považovat za podstatné porušení ustanovení řízení před správním orgánem, které by mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, neboť ve výše označených dnech ještě rozhodnutí vydáno nebylo. Napadené rozhodnutí bylo vydáno až dne 30. 12. 2005.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti upozorňuje na to, že základní podklady, tj. evidenční listy důchodového pojištění (zabezpečení) za dobu od roku 1958 do roku 1986 se ve fyzické podobě (a ani v optické databázi), v dávkovém spise nenacházejí. Pro roky 1958 – 1985 vycházela žalovaná z osobního listu důchodového pojištění pro přiznání částečného invalidního důchodu, přičemž v nyní předloženém osobním listu důchodového pojištění pro přiznání starobního důchodu zohlednila dobu zaměstnání (pojištění) v preferované pracovní kategorii v rozsahu pro ni závazném a vyplývajícím z usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 1991, sp. zn. 10 Co 180/91. V dávkovém spise se nachází pouze jeden evidenční list důchodového pojištění, který zahrnuje období let 1986 – 1992. Jak je již výše rozebráno, Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaná vycházela při stanovení výše starobního důchodu (o vzniku nároku pochybnosti nejsou) z neúplných podkladů. Žádný další výdělek stěžovatele započitatelný do výpočtového základu nebyl zjištěn.

Pokud jde o námitku uplatněnou v závěru kasační stížnosti (bod V. kasační stížnosti), je třeba poukázat na to, že ve spise se skutečně nachází podání stěžovatele ze dne 6. 2. 2007, které bylo u Krajského soudu v Praze podáno dne 8. 2. 2007, tedy po vydání rozsudku Krajského soudu v Praze. Tímto podáním je blanketní kasační stížnost, v níž námitka podjatosti soudkyně, která ve věci rozhodovala u Krajského soudu v Praze, vznesena nebyla. O námitce podjatosti (která musí být vznesena podle § 8 odst. 5 s. ř. s. do jednoho týdne, kdy se účastník o podjatosti dozvěděl), bylo rozhodnuto usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2006, č. j. Nao 37/2006 – 139, tak, že soudkyně JUDr. Jarmila Hanušová není vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 42 Cad 63/2006. Usnesení nabylo právní moci dne 28. 12. 2006. K této poslední námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že nejde o námitku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a tuto námitku Nejvyšší správní soud za důvodnou tedy nepovažuje.

Lze připustit, že napadený rozsudek krajského soudu není zcela vyčerpávající, avšak v každém případě ho lze považovat za rozsudek přezkoumatelný, neboť se vypořádal se základními námitkami uplatněnými stěžovatelem proti postupu České správy sociálního zabezpečení a napadené rozhodnutí žalované v podstatě přezkoumal v celém rozsahu, tedy i nad rámec námitek, které stěžovatel uplatnil. Za této situace tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak na základě dokazování, které provedl u jednání, nedospěl ani k závěru o tom, že by byl dán důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť bylo prokázáno, že žádný další hrubý výdělek pro výpočet osobního vyměřovacího základu a výpočtového základu zatím nebyl zjištěn, žalovaná tedy postupovala správně, pokud vycházela z údajů v evidenčním listu důchodového pojištění jí dostupného. [

Stěžovatel se u obou jednání u Nejvyššího správního soudu dovolával toho, aby v jeho věci rozhodoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud tento požadavek stěžovatele neshledal důvodným. Zákonné podmínky, za nichž rozhoduje rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, jsou upraveny v § 17 s. ř. s. Podle § 17 odst. 1 s. ř. s., dospěl-li senát Nejvyššího správního soudu při svém rozhodování k právnímu názoru,

který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, postoupí věc k rozhodnutí rozšířenému senátu. Při postoupení svůj odlišný právní názor zdůvodní. Podle § 17 odst. 2 téhož zákona, ustanovení odstavce 1 neplatí, byl-li odlišný právní názor již vysloven ve stanovisku Nejvyššího správního soudu.

Z výše uvedeného ustanovení plyne, že k tomu, aby věc byla postoupena rozšířenému senátu, musí nejprve senát rozhodující ve věci dospět při svém rozhodování k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, a rozhodující senát tak nemůže sám o sporné právní otázce rozhodnout. Jakkoliv může účastník řízení poukázat např. na rozpornou judikaturu Nejvyššího správního soudu, postoupit věc do rozšířeného senátu může pouze senát rozhodující ve věci, a to za zákonem stanovených podmínek, tedy v případě, kdy senát rozhodující ve věci se hodlá odchýlit od již vyjádřeného právního názoru Nejvyššího správního soudu, nebo zjistí-li, že o sporné právní otázce se dosavadní judikatura vyjádřila odchýlně.

Tato situace však v posuzované věci nenastala. Čtvrtý senát Nejvyššího správního soudu se nehodlal odchýlit od své dosavadní judikatury. Naopak, Nejvyšší správní soud hodlal respektovat svou dosavadní judikaturu, která vychází z nálezu Ústavního soudu ze dne 9. 6. 2005, sp. zn. II. ÚS 348/04 (viz shora). Proto také v dané věci provedl dokazování spisy Obvodního soudu pro Prahu 4, vedených pod sp. zn. 7 C 155/89 a 7 C 8/93, a to ze účelem zjištění, zda existuje či nikoliv další příjem, který by mohl být zahrnut do vyměřovacího základu, eventuálně vyplacená náhrada mzdy podle ustanovení § 61 odst. 1 zákoníku práce. Jak již bylo výše konstatováno, existenci takového dalšího příjmu, který by mohl být zahrnut do vyměřovacího základu, Nejvyšší správní soud neshledal, neboť o případných nárocích stěžovatele dosud rozhodnuto nebylo.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného neshledal podmínky pro postoupení této věci rozšířenému senátu.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal námitky stěžovatele důvodnými, a proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o této kasační stížnosti, neboť stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, a žalované náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nenáleží ze zákona (§ 68 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. dubna 2008

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu